

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap  
T.a.v. Mevrouw M. Paul  
Staatssecretaris Funderend Onderwijs en Emancipatie  
Postbus 16375  
2500 BJ Den Haag

CC. Tweede Kamer der Staten-Generaal, vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Den Haag, 7 maart 2025

Geachte mevrouw Paul,

Wij waarderen uw inspanningen om de onderwijsondersteuning voor zieke leerlingen (OZL) structureel te verbeteren door te streven naar een goed georganiseerde landelijke voorziening.

Om deze ambitie te realiseren bent u van mening dat de voorziening niet langer regionaal, maar landelijk georganiseerd dient te zijn. Hiertoe stuurde u op 2 april 2024 een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Het is daarbij uw intentie dat alle medewerkers die nu werkzaam zijn voor de voorziening OZL een overstap maken naar een nieuw op te richten landelijke stichting.

Ondanks jarenlange voorbereiding door drie kwartiermakers van uw ministerie, en minder dan een jaar voor de geplande inwerkingtreding, is nog steeds niet duidelijk hoe de onderwijsondersteuning aan zieke leerlingen (OZL) daadwerkelijk zal gaan functioneren. Onze zorgen uitten wij al gedurende lange tijd. Recentelijk deelden we ambtelijk, samen met een vertegenwoordiger van de Educatieve voorzieningen van de ziekenhuizen, deze zorgen ook schriftelijk per brief (oktober 2024) en via een groslijst met vragen en zorgen (januari 2025). Ondanks deze pogingen helderheid te krijgen zijn er nog steeds geen heldere antwoorden op fundamentele vragen over financiering, personele bezetting en arbeidsvoorwaarden.

Wij maken ons daarom grote zorgen over de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze reorganisatie. Daarover gaat deze brief.

### **De impact op zieke leerlingen**

Het begin van elk gesprek over de toekomst van OZL zou moeten zijn: hoe zorgen we ervoor dat zieke leerlingen kunnen rekenen op onderwijs dat bij hun situatie past? Deze kwetsbare kinderen verdienen continuïteit en hun scholen verdienen hoogwaardige begeleiding, maar het huidige wetsvoorstel brengt juist het risico met zich mee dat deze ondersteuning verslechtert. Door aanhoudende onduidelijkheid over financiering, personele bezetting en arbeidsvoorwaarden ontstaat onzekerheid over de kwaliteit en beschikbaarheid van de voorziening.

Het wetsvoorstel dreigt een systeem te ontmantelen dat in de praktijk goed functioneert en waarin jarenlange expertise is opgebouwd, zonder dat er een stevig alternatief klaar staat. De gebrekkige voorbereiding en het ontbreken van een solide uitvoeringsplan maken de kans op negatieve gevolgen voor de zieke leerlingen zeer groot en wat ons betreft onacceptabel.

## **Eensgezindheid over mogelijkheden tot verbetering door centrale regie**

Wij hebben regelmatig met uw ambtenaren gedeeld dat we ons goed kunnen voorstellen dat een vorm van centralisatie ten goede kan komen aan de voorziening OZL. Wel is een substantieel deel van de bestuurders en consultants nog steeds van mening dat de doelen die u wilt bereiken – betere regie, meer uniformiteit en kwaliteitsborging – ook op andere manieren te realiseren zijn, zonder de ingrijpende en risicovolle stap van een personele overheveling.

Wij roepen u daarom op om nog eens heel goed te overwegen of dit daadwerkelijk nodig en verstandig is. Sterker nog, door vast te houden aan de bestaande regionale structuren en tegelijkertijd landelijke sturing te versterken, zou de effectiviteit van de voorziening zelfs beter gewaarborgd kunnen blijven. Daar komt bij dat de door u geplande personele overheveling niet alleen principieel discutabel is, maar ook in de uitvoering tal van complexe knelpunten kent. Deze zorgen maken het in praktische zin onmogelijk om op korte termijn een verantwoorde transitie door te voeren.

## **Schrappen regionale verankering**

De meeste medewerkers die werk verrichten voor OZL zijn op een of andere wijze ingebed in de regionale structuur van de (voormalig) schoolbegeleidingsdiensten, nu onderwijsadviesbureaus (OAB's). Zij zijn bekend met en bij alle relevante partners die nodig zijn om de ontwikkeling van het zieke kind zo goed als mogelijk door te laten lopen (jeugdartsen, leerplicht, samenwerkingsverbanden, scholen, leraren, intern begeleiders, etc). Door de verbinding met een OAB hebben zij laagdrempelige toegang tot de meest actuele pedagogische, didactische en juridische kennis. Juist deze regionale inbedding en inhoudelijke verbinding wordt breed gewaardeerd, omdat het snelle en effectieve samenwerking met lokale partners mogelijk maakt. Door het schrappen van de regionale functie uit het wetsvoorstel, zonder een helder alternatief uitgewerkt te hebben zal een onmisbaar element van OZL snel afbrokkelen. Waarom juist dit element in het definitieve wetsvoorstel geschrapt is, is nog steeds niet duidelijk. Een mogelijke verklaring is dat dit wetsvoorstel deels gebaseerd is op verouderde inzichten. Er ontbreekt een actuele analyse die onderbouwt waarom de bestaande regionale structuren niet volstaan en dus geschrapt dienden te worden. De enige onderbouwing is gebaseerd op feitelijke onjuistheden. Ten onrechte wordt gesuggereerd dat faillissementen nog steeds veelvuldig voorkomen bij de OAB's, terwijl sinds 2012 geen enkele voormalige schoolbegeleidingsdienst failliet is gegaan. Ondanks herhaalde correcties blijft deze onjuiste informatie in Kamerstukken terugkeren. Geheel in lijn met uw visie dat schaalvergroting goed is voor de kwaliteit van de voorziening OZL hebben er wel bestuurlijke fusies plaatsgevonden. Waarbij bij iedere van deze fusies de regionaal werkende consultants hun standplaats én dus netwerk behielden. Het is duidelijk dat schaalvergroting niet de reden kan zijn geweest. Wij verzoeken u dan ook met ons alsnog een op actuele feiten gestoelde onderbouwing te doen toekomen.

## **Verkeerde aanname over personeel**

Wij zijn blij dat u in de Memorie van Toelichting van de wet erkent dat 'de jarenlang opgebouwde expertise bij de consultants OZL van de OAB's en de EV's essentieel is' en dat 'het werk van een consultant zieke leerlingen een dusdanige expertise vergt dat dit niet zomaar over te dragen is'. Dit betekent ons inziens ook dat u alles in het werk zult stellen om de opgebouwde expertise te behouden. Daarvoor is het noodzakelijk dat er snel helderheid komt over of werknemers zullen overstappen.

Op dit moment ontbreken, inzicht, garanties en randvoorwaarden om hier met zekerheid uitspraken over te kunnen doen. Dat roept bij ons de vraag op of u niet te gemakkelijk ervan uitgaat dat medewerkers eenvoudig kunnen en zullen overstappen. Volgens ons is dit een misvatting. Een voorbeeld: Een deel van de betrokken medewerkers heeft geen functie als ‘consulent’, maar is werkzaam als onderwijsadviseur met een breder takenpakket. Deze professionals zijn diep geworteld in de regio en onderhouden uitgebreide netwerken met scholen, jeugdartsen, samenwerkingsverbanden en leerplichtambtenaren. De voorgestelde reorganisatie negeert deze gelaagdheid en doet daarmee afbreuk aan de kwaliteit en continuïteit van de ondersteuning aan zieke leerlingen.

### **Onduidelijkheid over arbeidsvoorwaarden en CAO**

Een belangrijke, en navolgbare drijfveer van consulenten die over willen stappen is de belofte van uw ministerie dat consulenten er wat betreft hun salaris fors op vooruit gaan. Echter, deze consulenten wordt een salarisverbetering voorgespiegeld zonder dat er zekerheid is over aansluiting bij de CAO PO. Er zijn geen afspraken met vakbonden en raden en het is onduidelijk of de nieuwe stichting überhaupt onder deze CAO kan vallen. Dit schept valse verwachtingen en zorgt voor onnodige onrust onder medewerkers. De tijd dringt, want ondertussen heeft de Tweede Kamer uw wetsvoorstel in behandeling genomen. Een goedkeuring van deze wet betekent voor 120 consulenten een onomkeerbaar besluit.

De wet kent strikte voorschriften voor zowel de overhevelende als de verkrijgende werkgever. Noodzakelijk is dat de informatieverplichting die voortvloeit uit art. 7:655a BW wordt nagekomen. De werkgever moet de werknemer op tijd informeren over het voorgenomen besluit tot overgang en de datum, de reden van de overgang en de juridische, economische, en sociale gevolgen van de overgang voor de werknemers alsook de ten aanzien van de werknemers overwogen maatregelen. Het niet nakomen van de informatieverplichting kan leiden tot schadeplichtigheid.

Tot op heden zijn essentiële details echter nog steeds niet uitgewerkt. Werkgevers verkeren hierdoor in een onmogelijke positie: zij kunnen hun medewerkers geen zekerheid bieden over hun toekomstige arbeidsvoorwaarden en rechten, terwijl zij daar juridisch toe verplicht zijn. Dit gebrek aan duidelijkheid ondermijnt het vertrouwen van medewerkers in het proces en vergroot de kans dat ervaren consulenten ervoor kiezen om niet over te stappen.

### **Zorgen over financiële haalbaarheid**

Eerder deelden wij op ambtelijk niveau onze zorgen over de financiële haalbaarheid van de overheveling. Tot dusver hebben wij onvoldoende zekerheid gekregen dat het budget vanaf de start van de voorziening en meerjarig toereikend is voor de nieuwe organisatie. De salarissen in het primair onderwijs en bij de UMC's zijn in de afgelopen jaren fors gestegen. Een begroting van uw ministerie gebaseerd op de aansluiting bij de CAO PO dateert van voor deze salarisstijgingen in het PO.

In uw communicatie naar de Tweede Kamer geeft u aan dat er jaarlijks 1,3 miljoen toegevoegd zal worden aan het bestaande budget. Uitgaande van de oorspronkelijke begroting en de daarin verwerkte indexering en salarisstijgingen is er al bij de start circa 9,9 miljoen euro nodig om van start te kunnen gaan met de huidige formatie. Hierin is de uitbreiding van de dienstverlening naar het MBO nog niet meegenomen.

Zonder garanties voor een sluitende financiering dreigt de nieuwe organisatie te starten met tekorten, wat direct zal leiden tot minder consultants en dus minder ondersteuning voor zieke leerlingen. Het doorzetten van deze reorganisatie zonder passende financiering en zonder meerjarige financiële garanties kan natuurlijk een politieke keuze zijn. Wij achten het wel van belang dat daarbij het eerlijke verhaal wordt verteld vanuit het perspectief van de kwetsbare zieke leerling: namelijk dat de voorziening in de toekomst niet meer op het huidige niveau zal kunnen worden voortgezet.

### **Rommelige voorbereiding en blijvende onduidelijkheid**

De voorbereidingen voor de ingrijpende reorganisatie lopen al sinds 2018. Toch zijn cruciale vragen nog altijd onbeantwoord. Minder dan een jaar voor de geplande inwerkingtreding is nog steeds niet duidelijk hoeveel medewerkers bereid zijn over te stappen, onder welke arbeidsvoorwaarden dit gebeurt en hoe de nieuwe landelijke organisatie daadwerkelijk zal functioneren.

Het proces verloopt niet alleen traag en rommelig, maar blijft ook ondoorzichtig. De manier waarop uw ministerie hierover communiceert, wekt de suggestie dat consultants massaal willen overstappen. Dit is een misleidend beeld. Er is een groep die zich kan vinden in de centralisatie, maar er is ook een groep die twijfelt of zich zelfs actief zorgen maakt over de gevolgen. Deze vertekening wordt mogelijk veroorzaakt doordat het ministerie in contact staat met consultants die de overgang toejuichen, terwijl de zorgen van andere consultants en bestuurders onvoldoende worden meegenomen. Hierdoor ontstaat het misleidende beeld dat het werkveld unaniem achter de reorganisatie staat.

Constructieve vragen van het werkveld worden systematisch niet beantwoord. Er blijft aanhoudende onduidelijkheid over financiering en arbeidsvoorwaarden. Dit raakt álle medewerkers, zij die twijfelen over de overstap, maar ook de consultants die wél willen overstappen. Dit brengt de stabiliteit van de voorziening OZL in gevaar en daar is niemand mee geholpen. Zeker niet de zieke leerling.

### **Oproep**

Gezien de fundamentele tekortkomingen in dit proces dringen wij er met klem op aan dat:

- Een onafhankelijke, actuele analyse wordt uitgevoerd over de haalbaarheid van centralisatie.
- De regionale functie behouden blijft en er een visie komt op hoe opgebouwde expertise en netwerken gewaarborgd blijven.
- Er volledige transparantie komt over de arbeidsvoorwaarden en juridische implicaties, zodat werkgevers en medewerkers niet in onzekerheid blijven.
- De financiële onderbouwing wordt geactualiseerd en openbaar wordt gemaakt.

Tot slot. Wij gaan graag met u in gesprek hoe de doelen die u wilt bereiken – betere regie, meer uniformiteit en kwaliteitsborging – gerealiseerd kunnen worden, zodat we gezamenlijk ervoor kunnen blijven zorgen dat zieke leerlingen het onderwijs krijgen dat bij hen past.

Met hartelijke groet,



Margreet de Vries

Directeur-bestuurder

Stichting OZL in de regio en Onderwijsontwikkeling Nederland